

کاتولیک‌ها - ارتدکس‌ها:

تلاش برای تفاهم

پس از اختلافاتی که به دنبال سقوط اتحاد جماهیر شوروی میان کلیسای کاتولیک روم و کلیسای ارتدکس روسیه شکل گرفت و کلیسای ارتدکس روسیه، فعالیت مبلغان کاتولیک را در سرزمین‌های روسیه متوقف کرد، این دو مذهب مسیحیت اخیراً تلاش‌های خود را در راستای برقراری ارتباط و گفت‌وگو افزایش داده تا اختلافات از بین رفته و حتی دیدار رهبر معنوی کاتولیک‌ها و ارتدکس‌های روسیه میسر شود. برگزاری همایش بین‌المللی مسیحیان که از سوی شورای فرهنگ پای و دپارتمان روابط کلیسای پاتریاک مسکو با حمایت سازمان کاتولیک پرو اورینت (حمایت از مشرق) تحت عنوان "روح دادن به اروپا: رسالت و مسئولیت کلیساها" برگزار شد از جمله این تلاش‌ها محسوب می‌شود.

این همایش از ۱۳ تا ۱۵ اردیبهشت در پایتخت اتریش با هدف بررسی چالش‌های مدرنی چون جهانی شدن، فرقه‌گرایی و سکولار شدن جامعه تشکیل شد تا کارشناسان، روحانیون و اعضای رسانه‌ها راه حل‌های خود را در این زمینه ارائه دهند. تربیت جوانان در فرهنگ‌های دینی، نفوذ موثر اخلاق دینی در سیاست اقتصاد و رسانه‌های جمعی نیز از دیگر موضوعات مورد بحث و بررسی این همایش بود.

گسترش ارتباط کلیسای کاتولیک روم و ارتدکس روسیه

"هگومون فیلانت بلوکوف" نماینده کلیسای ارتدکس روسیه در استراسبورگ در همایش "روح دادن به اروپا: رسالت و مسئولیت کلیساها" از نماینده واتیکان به علت احترام به جایگاه پاتریاک مسکو در شورای اروپا تشکر کرد و گفت: ما تجربه مثبتی از همکاری میان دو کلیسا در استراسبورگ داریم و این امر دربرگیرنده تبادل اطلاعات، مشاوره‌های دوجانبه و حمایت از جایگاه یکدیگر است. این تجربه باید بسط داده شود.

وی همچنین تأکید کرد که در شورای اروپا، دو کلیسای ارتدکس و کاتولیک گام‌های موثری برای تبیین جایگاه سازمان‌های دینی و تبعات محتمل برخی تصمیم‌ها اتخاذ کرده است.

نمایندگان کلیسای ارتدکس در این همایش ابراز امیدواری کردند: تأسیس شورای نمایندگان دینی در شورای اروپا، روحانیون را قادر می‌سازد تلاش‌های مشترک خود برای حل مسائل مربوط به دین در زندگی گسترش دهند.

متروپولیتن کیریل که ریاست دپارتمان روابط با کلیساهای خارجی پاتریاک مسکو را برعهده دارد ضمن تصدیق این امر که کلیساهای ارتدکس روسیه و کاتولیک در دهه ۱۹۹۰ دوران سختی را از روابط دوجانبه پشت سر گذاشته‌اند گفت: کلیسای ارتدکس روسیه امیدوار است در آینده گفت‌وگوی قابل توجهی با کلیسای کاتولیک صورت دهد و درکنار یکدیگر با چالش‌های جهان مدرن روبه‌رو شوند.

"وسولد چاپلین" کشیش اعظم و نایب رئیس دپارتمان روابط بین کلیسای پاتریاک مسکو طی سخنرانی خود در همایش "روح دادن به اروپا: رسالت و مسئولیت کلیساها" گفت: لیبرال‌ها اغلب مدعی هستند که قطار جهانی شدن، ادغام و نظم جهانی دنیا در حال حرکت است و پریدن به آخرین در از آخرین واگن این قطار از واپسین فرصت‌های ما محسوب می‌شود، اما آیا از مقصد این قطار اطلاعی در دست است؟ شاید مقصد آن یک پرتگاه باشد.

وی افزود: به نظر می‌رسد امروزه متصدیان فرآیندهای جهانی شدن اقتصاد و سیاست پاسخی برای این پرسش ندارند. اکنون زمان آن فرا رسیده است که مردمان شرق، غرب، شمال، جنوب،

ویلیه اظهار تعجب کرده که چگونه اسنادی که به گفته او اسناد امنیتی خوانده می‌شوند بدون موافقت مقامات امنیتی این کشور انتشار یافته است. دلیل بویگر گفته است که این مسایل برای هر فرد فرانسوی ناگوار است و ما در مقام یک شهروند فرانسوی خواستار بررسی صحت و سقم این ادعاها هستیم. دو ویلیه نیز در پاسخ به مطالب بویگر در یک گفت‌وگوی تلویزیونی تأکید کرد که "اسلام با جمهوری فرانسه همخوان و منطبق نیست، من فکر می‌کنم که مسلمانان معتدلی وجود دارند که تعدادشان کم نیست ولی من نشانی از یک اسلام معتدل نمی‌بینم". رییس شورای فرانسوی آیین اسلام با تأکید بر این نکته که ۱۰ درصد جمعیت فرانسه مسلمان است، بر قتل عام ۷۰ هزار مسلمان در شهر "وردن" فرانسه در جریان جنگ جهانی اول پای فشرده که جان خود را در راه دفاع از ارزشهای جمهوری فرانسه فدا کرده‌اند. بویگر اظهار امیدواری کرد که بتوان بنای یادبود این قربانیان را در ماه ژوئن آینده با حضور شیراک پرده برداری کرد.

از سوی دیگر مواضع دو ویلیه و به ویژه این اظهار نظر و "که اسلام کشت گاه اسلام‌گرایی است و اسلام‌گرایی کشت گاه تروریسم است"، بشدت یهودیان فرانسه را تحت تأثیر قرار داده و آنها بگونه‌ای بی‌سابقه به استقبال مواضع وی رفته و از او خواسته‌اند تا ارتباط محکم تری با جامعه یهود فرانسه ایجاد کند.

این نکته از آن جهت بی‌سابقه است که راست‌افراطی فرانسه بطور سنتی با یهودیان فاصله داشته و گاه حتی آنان را مورد انتقاد شدید قرار داده است. تاریخ راست‌های افراطی شواهدی دارد که آنها را در میان نژادپرستان طبقه بندی می‌کند و یهودیان فرانسه نیز چنین وانمود می‌کنند که خود یکی از بزرگترین قربانیان نژادپرستی در جهان هستند و بنابراین با راست‌های افراطی نمی‌توانند بطور استراتژیک دارای روابط باشند. دو ویلیه نیز بی‌میل نیست تا با نشان دادن قدمت روابط فرانسویان با جامعه یهودی این کشور راه خود را در این یک مورد با "ژان ماری لوپن" رهبر راست‌های افراطی جنان نشان دهد. در پی این گرایش، دو ویلیه همدردی خود را با یهودیان در جریان کشته شدن یک جوان یهودی بنام "ایلان حلیمی" در فرانسه که چندی پیش بلوای تبلیغاتی بزرگی در فرانسه براه انداخت نشان داد، او در مراسم یک کنیسه شرکت کرده و شادمانی خود را نیز از این نزدیکی پنهان نکرد. درست بعد از این مراسم بود که دو ویلیه تمایل خود را به شرکت در تظاهرات و واکنش‌های ضد نژادپرستانه آشکار کرد و تماس‌های مکرر جامعه یهودیان این کشور را با خود تأیید کرد. "هانری داهان" رییس مجموعه انجمن‌ها و جنبش‌های یهودی فرانسه نیز در اظهار نظری گفته است که دو ویلیه تنها مرد سیاسی فرانسه است که آشکارا و به صراحت نسبت به خطر اسلام‌گرایی رادیکال و عواقب آن برای فرانسه هشدار داده است. "مارک استانیسلاوسکی" یکی از رهبران یهودی منطقه "ویتری" در حومه پاریس نیز خطاب به دو ویلیه گفته است که اظهارات اسلام‌ستیزانه شما دقیقاً منطبق با تفکر بخش مهمی از یهودیان فرانسه است.

این نوع اظهارات و گرایش‌های نوپدید این سوال را در محافل سیاسی فرانسه ایجاد کرده که آیا واقعا یهود فرانسه به سوی راست افراطی این کشور گرایش پیدا کرده است. "ژولین درای" سخنگوی حزب سوسیالیست فرانسه با اشاره به سوء استفاده انتخاباتی دو ویلیه از مساله اسلام در فرانسه، اظهارت و نوشته‌های او را "غیر منطبق با روح جمهوری فرانسه" می‌داند که با این کار اسلام را نشانه گرفته است. مخالفت دو ویلیه به ویژه با سیاست مهاجرت پذیری نیکلا سارکوزی وزیر کشور فرانسه، احزاب سیاسی را به این نتیجه رسانده که دو ویلیه برای رقابت با لوپن رهبر راست‌های افراطی فرانسه، تصمیم دارد جایگاه او در انتخابات ریاست جمهوری را اشغال کند.

زندگی، ارزش آزادی و آزادی اروپا به چالش طلبیده شده اند. در این میان پیام پاپ، مردم اروپا را به ساخت حال و آینده خود در پرتو ارزش‌های اخلاقی دعوت کرده و همچنین از آنها خواسته در عین حال از تجارب منفی گذشته درس‌هایی بیاموزند.

در ادامه پیام پاپ به همایش "روح دادن به اروپا: رسالت و مسئولیت کلیساها" آمده است: کلیسا اعتقاد دارد که تنها میراث‌های ارزشی حفظ می‌شود و مورد احترام قرار می‌گیرد که توسط نیاکان به ما منتقل شده و اروپا به واسطه این ارزش‌ها می‌تواند برگ تازه‌ای از تاریخ خود را سپری کرده، به کرامت انسانی احترام گذاشته و از سوء استفاده کردن و نقض حقوق بشر امتناع کند. پاپ تأثیر موارد فوق بر توسعه و پیشرفت ملل را مستقیم توصیف و ممانعت از آن را تباه کردن قلب انسان و احترام به خالق عنوان کرده است. پاپ همچنین از کاتولیک‌ها و ارتدکس‌ها دعوت کرده است که در هزاره سوم اروپا تبلیغ دین را ترویج کنند تا صلح جهانی گسترش یابد.

بیانیه همایش

نمایندگان کلیسای کاتولیک و ارتدکس روسیه در این همایش از مومنان سنت‌های مختلف دینی و سیاسی و همچنین رهبران کشورهای اروپایی خواستند بنیادهای اخلاقی زندگی را تقویت کنند.

در بیانیه همایش "روح دادن به اروپا: رسالت و مسئولیت کلیساها" که در وین به کار خود خاتمه داد، آمده است: امروز کشورهای اروپایی نیاز دارند آموزش اخلاقی خود را تقویت کنند؛ چرا که فقدان و یا نابسامانی آموزش اخلاقی به تبعات فجیعی چون رشد تمام انواع افراط‌گرایی، نزول نرخ تولد، آلودگی محیط زیست، خشونت و تحقیر کرامت انسانی منتهی می‌شود.

شرکت کنندگان در این همایش اعتقاد دارند که اصول مسئولیت‌پذیری اخلاقی چون اصول آزادی باید در تمام عرصه‌های زندگی انسان مانند سیاست، اقتصاد، آموزش، علم، فرهنگ و رسانه‌های جمعی وجود داشته باشد.

در بیانیه این همایش اشاره شده است که هنجارهای اولیه اخلاق در تمام ادیان یکسان هستند و جهان‌بینی دینی، امروزه انتخاب آزاد میلیون‌ها نفر از مردم محسوب می‌شود، از این رو رهبران ارتدکس و کاتولیک اظهار می‌دارند که سازمانهای سنتی دینی باید با افراد دارای حسن نیت در عرصه‌های فرهنگی، علمی، آموزشی و رسانه‌ای همکاری نمایند.

نمایندگان دو کلیسا که در همایش "روح دادن به اروپا: رسالت و مسئولیت کلیساها" شرکت کرده بودند، اعتقاد دارند بدون الهام گرفتن از اصول ژرف اخلاقی، سنت‌های دینی و برخی از مکاتب فکری سکولار، اروپا قادر نخواهد بود با چالش‌های جهان مدرن روبه‌رو شود.

ارتدکس، کاتولیکه مسلمان، یهودی و پیروان سایر ادیان همراه یکدیگر این امر را مورد توجه قرار دهند که ممکن است افراد مسیرهای متفاوتی را برحسب برنامه‌های مختلف دنبال کنند درحالی که اصول کلی را رعایت کرده و احترام دوجانبه خود را نشان می‌دهند.

متروپلیتن کیریل نیز تصریح کرد: اروپای معاصر باید تاریخ روسیه در قرن بیستم را هشدار دهنده بداند چرا که رها کردن بنیادهای معنوی و فرهنگی که تمدنها برپایه آن بنا شده‌اند می‌تواند تهدیدی به همان تمدن تلقی شود. اروپا به واسطه ازدست دادن ارتباط خود با مسیحیت در نهایت تحت فشار قرار می‌گیرد.

پیام الکسی دوم به همایش

الکسی دوم در پیام خود به همایش بین‌المللی مسیحیت در اروپا تحت عنوان "روح دادن به اروپا: رسالت و مسئولیت کلیساها" تصریح کرد که وی اعتقاد دارد کلیساهای کاتولیک و ارتدکس روسیه در موضوعات مرتبط با بنیادهای جهان‌بینی مسیحی، به سنت‌های حواریون حضرت مسیح (ع) وفادار هستند و در عصر حاضر باید برای حمایت از ارزش‌های بنیادین مسیحیت در کنار یکدیگر قرار گیرند.

در ادامه پیام الکسی دوم آمده است: تلاشهای مشترک کاتولیک‌ها و ارتدکس‌ها برای قلب‌های میلیون‌ها نفر از مردمی است که امیدوار بوده، صادقانه حقیقت را جستجو کرده و نمی‌خواهند در جامعه‌ای که پر از مصرف‌گرایی و سودگرایی است غرق شوند.

رهبر روحانی ارتدکس‌های روسیه همچنین اظهار داشت که تمدن اروپا برپایه ارزشهای دینی ایجاد شده است و این امر حقیقتی است که با تصدیق و عدم تصدیق رهبران سکولار تغییر نمی‌کند.

الکسی دوم در این رابطه تصدیق کرده که مومنان باید اعلام کنند که منبع الهام حقیقی چون نگرانی برای همسایه، احترام به آزادی بشر، تساهل نسبت به اعتقاد دیگران از عشق به خداوند و انسان به عنوان تصویر خداوند ناشی می‌شود.

رهبر ارتدکس‌های روسیه تأکید کرد: جدا کردن ارزش‌ها و ایده‌آل‌ها از منبع اصلی خود می‌تواند منجر به از دست رفتن معنای آنها شود.

پیام پاپ به همایش

پاپ طی پیامی به این همایش اشاره کرده است که چگونه مردم کشورهای اروپایی در عصر جدید به واسطه پرسش‌های درحال ظهوری چون معنای

